

د کډوالو لپاره سرچینې

د پیسو مدیریت

د امریکا متحده آیالاتو کې د ژوندانه لگښت پیر لوړ کیدی شي. تاسې اړ یې د خپلو پیسو سره احتیاط وکړئ، ترڅو د هغه څه نه پیرې پیسې مصرف نکړئ څومره مو چې وس کبزي. پیری امریکایان خپلې پیسې په بانک کې ساتي ځکه چې د امریکا متحده آیالاتو حکومت لخوا تضمین شوي دي. دا پدې معنی دی چې که چیرې پیسې ورکې شي یا د بانک څخه غلا شي، نو د امریکا متحده آیالاتو حکومت به یې بیرته تادیه کوي. تاسې اړ یې د بریښنایي بانکدارۍ، کریډیټ، پیښټ، بودیجې، او د مالیاتو تادیه کولو په اړه زده کړه وکړئ.

بانکداري

بانکونه بیلابیل خدمتونه وړاندې کوي پشمول د حسابونو چې تاسې پکې خپلې پیسې ساتئ. د جاري حساب له لارې تاسې کولی شئ د چیک، پیښټ کارت یا د بیل بریښنایي تادیه په کارولو سره خپل لگښتونه تادیه کړئ. د پیری امریکایانو له آند د نغدو پیسو ګرځولو پرته دا خوندي او پیر راحت دی، مګر تاسې باید د هغه پیسو نه پیرې مصرف نکړئ څومره چې په خپل حساب کې لری. که تاسې پیرې مصرف کړئ نو باید فیس یې ورکړئ.

د سپما حساب د اوږد مهاله موخې لپاره د پیسو سپمولو لاره ده. تاسې بیا هم کولی شئ هرکله خپلې پیسې وباسئ، مګر د دې کار لپاره تاسې باید بانک ته لاړ شئ یا په ATM (د صرافۍ اتومات ماشین) کې پیښټ کارت وکاروئ. دا حسابونه ممکن پدې اړه ځینې ځانګړي مقررات هم ولري چې په حساب کې باید څومره پیسې پاتې شي او څومره ځله او څومره مقدار پیسې ایستلی شئ.

کریډیټ او پیښټ

د امریکا متحده آیالاتو کې د پیسو پور کولو لپاره پیری لارې شتون لري. ترټولو مناسب لاره یې د کریډیټ کارت کارول دي، مګر پدې اړه ممکن ټاکلی محدودیت وي چې د کریډیټ کارت په کارولو سره تاسې څومره پیسې پور کولی شئ، او تاسې لنډ وخت لری چې د ټکټانې تادیه کولو پرته یې بیرته تادیه کړئ. د لوی پورونو لپاره، لکه د یوه نوي موټر پیرلو لپاره، امریکایان مستقیم د بانک څخه د پور لپاره غوښتنه کوي.

د پیسو
مدیریت

سود يا ټکټانه څه شی دی؟

سود د پور اخیستل شوي مقدار پیسو سلنه ده کوم چې پور ورکونکي ته د هغوی د پیسو کارولو د امتیاز په توګه ورکول کېږي. د سود نرخونه سره توپیر لري. کله چې تاسې پیسې پور کوئ (د کریډیټ کارت په کارولو سره یا د بانک څخه د پور اخیستلو سره)، تاسې به سود تادیه کوئ. لنډمهاله پورونه او کریډیټ کارتونه عموماً د بانک څخه د اوږدمهاله پورونو پرته د سود لوړ نرخ لري. په پور د سود محاسبه کول د پور د بیرته تادیه کولو پلانونو جوړولو مهمه برخه ده او تل باید په پام کې ونیول شي کله چې پور اخلئ.

کله چې تاسې ځینې د سپما حسابونو کې پیسې اچوئ، تاسې ممکن سود وګټئ ځکه چې بانک ستاسې پیسې نورو ته د پور ورکولو لپاره کاروي. د سپما حسابونو باندې د سود لوړ نرخونه عموماً پدې اړه د محدودیتونو سره مل وي چې څومره او کله تاسې خپلې پیسې ایستلی شی.

د پیسو پور کولو پرمهال مهم موارد دي چې باید په پام کې ونیول شي. که تاسې کوچنی مقدار پیسې پور کوئ او خپل پور بیرته ژر ورکړئ، نو تاسې به د ښه کریډیټ تاریخچه جوړه کوئ. د دې کار کولو ترټولو اسانه لاره د کریډیټ کارت کارول دي. پور ورکونکي د کریډیټ تاریخچه کاروي چې وارزوي د دې احتمال څومره دی چې تاسې به خپل پورونه بیرته تادیه کوئ. که ستاسې د کریډیټ تاریخچه ښه وي، نو ستاسې لپاره به اسانه وي چې د موټر په څیر کوم شي لپاره پور واخلئ.

په هرصورت، که تاسې په وخت د خپل پور تادیه کولو کې مشکل ولرئ، ممکن د حقوقي پایلو سره مخ شی. علاوه لدې، تاسې باید په پیری پورونو باندې سود ورکړئ کوم چې د هغه پیسو مقدار پیروي کومې چې تاسې باید تادیه کوئ.

کریډیټ او پیښت کارتونه

پیښت کارتونه او کریډیټ کارتونه نږدې یو شان سره ښکاري، مګر یو مهم توپیر لري. دواړه مخامخ یا په انټرنیټ کې د شیانو او توکو اخیستلو لپاره کارول کېدای شي، مګر پیښت کارت ستاسې د سپما یا جاري حساب نه مستقیم پیسې وباسي. کریډیټ کارت د پیرود لپاره تاسې ته پیسې پور کوي او که تاسې هره میاشت ستاسې د کریډیټ کارت اظهارلیک کې پاتې بیلانس تادیه نکړئ، نو تاسې اړ یې سود یې تادیه کوئ.

ستاسې سفري پور

مهاجرین د امریکا متحده آیالاتو ته د خپل سفر لګښت تادیه کولو لپاره د سود پرته پور ترلاسه کولو مستحق دي. د دې پور لپاره، تاسې نه غوښتل کېږي چې د ژمنتیا یادښت لاسلیک کوئ په کوم کې چې تاسې موافقت کوئ چې په 46 میاشتو کې خپل پور بیرته تادیه کوئ. تاسې به لومړی بیل د امریکا متحده آیالاتو ته ستاسې د راتګ په شپږ میاشتو کې ترلاسه کوئ. د سمدلاسه میاشتنی تادیاتو له لارې خپل د سفر پور بیرته تادیه کول ستاسې لپاره لومړی فرصت دی چې د امریکا متحده آیالاتو کې د ښه کریډیټ تاریخچه جوړه کوئ. که تاسې تادیه کولو کې کوم مشکل لرئ، سمدلاسه یې خپل د بیا میشتیدنې دفتر ته ووايي.

د بودیجې جوړول

تاسې د خپلو شخصي مالي چارو د مدیریت کولو مسؤلیت پخپله په غاړه لرئ، مګر ستاسې د بیا میشتیدنې اداره کې کارمندان تاسې سره بودیجې جوړولو کې مرسته کولی شي.

بودیجه به تاسې سره مرسته وکړي پوهه شی چې تاسې څومره پیسې لرئ، څومره تاسې مصرفولی شی، او څومره تاسې سپمولی شی.

تاسې هره میاشت اړ یې د خپل لومړني ژوندانه لګښتونو او نورو مصرفونو لپاره تادیه وکړئ. که تاسې اوږدمهاله اهداف لرئ لکه د کور پیرل، هرکله چې تاسې د خپلو لومړني مصرفونو د پوښلو لپاره کافي پیسې ولرئ، تاسې ممکن وغواړئ چې هره میاشت یو څه مقدار پیسې د سپما حساب کې واچوئ.

د مالیاتو تادیه کول

د امریکا متحده آیالاتو کې مالیات د مهاجرینو پشمول، د ټولو اوسیدونکو لخوا کارول کېدونکي پیری خدمتونو لپاره تادیه کوي. مالیات د عامه تعلیم؛ د سړکونو او لویو لارو ترمیم؛ د پولیسو، اطفایه، او بیړني خدمتونو؛ او د ټولنیز خدمت پروګرامونو لپاره تادیه کوي.

د امریکا متحده آیالاتو کې میشت خلک درې ډوله مالیات تادیه کوي:

- **د عایداتو مالیات.** هرڅوک چې کار کوي د فدرال عایداتو مالیه ورکوي، او د ځینې آیالتونو اوسیدونکي د آیالت عایداتو مالیه ورکوي. دا مالیات ستاسې د کارګومارونکي لخوا ستاسې د معاش څخه ګرځول کېږي.
- **د شخصي ملکیت مالیات.** ځایی حکومتونه ستاسې د ملکیت لاندې کورونو، ځمکې، او ودانیو په سر مالیات ټولوي. ستاسې د کور مالک دا مالیات د هغه ملکیت په سر ورکوي چې تاسې کرایه کوئ. ځینې ځایی حکومتونه په موټرو هم د ملکیت مالیات اخلي.
- **د پلور یا خرڅلاو مالیات.** په پیری آیالتونو کې، خلک په هغه توکو او شیانو د پلور مالیات ورکوي چې پیري یې. د پلور مالیه د توکي د قیمت سربیره وي. په ځینې آیالتونو کې د توکو ځینې کټګوریاو باندې د پلور مالیه نشته، لکه خوراکي توکي او درمل. د نورو توکو او موادو لکه سګرټ او الکول لپاره، مالیه لوړه کېدی شي.

Cultural Orientation Resource Exchange

8719 Colesville Road, 3rd Floor • Silver Spring, MD 20910

For more information, visit the CORE Resettlement Navigator website at corenav.org.

The contents of this fact sheet were developed under an agreement financed by the Bureau of Population, Refugees, and Migration, United States Department of State, but do not necessarily represent the policy of that agency and should not assume endorsement by the Federal Government. **This material is in the public domain and may be reproduced.**